

วาทกรรมบนเว็บไซต์เฟซบุ๊กระหว่างอาจารย์และนิสิต
ในกลุ่มรายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้น

Discourse on Facebook website between teacher and
students in the Introduction to Linguistics Group

เพ็ญนภา คล้ายสิงห์โต¹

Phennapha Klaisingto

Abstract

The present investigation was the study of the language for communicating on Facebook website between a teacher and students. The objective was to analyze the language forms being used in communication between a teacher and 232 students in the Introduction to Linguistics class group. The data was divided into two parts which were postings and comments delivered from the teacher and students. From the data collection, there were 83 postings and 208 comments. The obtained data were analyzed by using speech acts (Searle, 1979) and stylistics analysis (Joos, 1961; Prasittrattanasinthu, 2002, 2003). The results of speech act analysis showed that assertive speech acts were found the most among the teacher's posting while the interrogative

---

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

Assist. Prof., Ph.D., Department of English, School of Liberal Arts, University of Phayao

speech acts were found the most among the students' postings. It revealed that the commissive and directive speech acts were found in teacher's postings only. Based on stylistics analysis, it was reported that the language styles of the teacher were consultative and casual while student's language styles were casual and intimate. It was shown that the use of language between the teacher and students still depended on their social status even though their language forms of writing and spelling on this social media may sometimes be informal, differing from standard language. It was suggested that the use of Facebook could be a channel for communicating between teacher and students, but it could neither stimulate the students' learning nor increase their motivation in learning the course.

Keywords: Facebook, discourse analysis, speech act

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษารูปภาษาในการสื่อสารบนเว็บไซต์เฟซบุ๊กระหว่างอาจารย์กับนิสิต มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปภาษาที่ปรากฏในการสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนิสิตจำนวน 232 คนในกลุ่มรายวิชาภาษาศาสตรเบื้องต้น ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์รูปภาษาแบ่งเป็น 2 ส่วนคือการแสดงข้อความและการแสดงความคิดเห็น จากข้อมูลในกลุ่มเฟซบุ๊กพบการแสดงข้อความจำนวน 83 ข้อความ และการแสดงความคิดเห็นจำนวน 208 ข้อความ การวิเคราะห์รูปภาษาใช้กรอบการวิเคราะห์วัจนกรรมของ Searle, 1979 และการวิเคราะห์วัจนลีลาของ Joos, 1961; Prasitratshint, 2003

ผลการวิเคราะห์วัจนกรรมพบว่า วัจนกรรมที่ปรากฏในการแสดงข้อความของอาจารย์ พบวัจนกรรมบอกกล่าวมากที่สุด ขณะที่นิสิตพบวัจนกรรมถามมากที่สุด นอกจากนี้ ยังพบว่าวัจนกรรมผูกมัดและวัจนกรรมชี้แนะพบในการใช้แสดงข้อความของอาจารย์ เท่านั้น ส่วนผลการวิเคราะห์วัจนลีลาพบว่า วัจนลีลาการใช้ภาษาของอาจารย์คือวัจนลีลาแบบหารือกับวัจนลีลาแบบกันเอง ในขณะที่การใช้ภาษาของนิสิตคือวัจนลีลาแบบกันเองและวัจนลีลาแบบสนิทสนม ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า การใช้ภาษาในเฟซบุ๊กยังคงคำนึงถึงสถานภาพทางสังคมระหว่างอาจารย์กับนิสิตอยู่ ถึงแม้ว่ารูปแบบการเขียนคำ หรือตัวสะกดในบางครั้งที่ต่างจากการสะกดคำตามมาตรฐาน อย่างไรก็ตามการใช้เฟซบุ๊กสามารถเป็นช่องทางหนึ่งในการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนิสิตได้ แต่ยังไม่สามารถกระตุ้นให้นิสิตเกิดการเรียนรู้หรือสร้างแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: เฟซบุ๊ก การวิเคราะห์วาทกรรม วัจนกรรม

บทนำ

ตามทีหลักสูตรการศึกษาปี 2555 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ได้มีการกำหนด รายวิชา ภาษาศาสตร์เบื้องต้น เป็นรายวิชาบังคับสำหรับนิสิตสาขาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 1 ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นหนึ่งในอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา รายวิชาที่นิสิตเรียนส่วนใหญ่ เป็นวิชาทางทักษะเช่น การฟัง พูด อ่าน เขียน วิชาภาษาศาสตร์จึงเป็นวิชาที่ไม่คุ้นเคย จากการสังเกตนิสิต เมื่อกล่าวถึงภาพรวมของวิชาภาษาศาสตร์ในคาบเรียนแรก พบว่า นิสิตค่อนข้างกังวลกับเนื้อหาที่ต้องเรียน เนื่องจากเป็นวิชาที่ไม่เคยศึกษามาก่อน ศัพท์เทคนิคค่อนข้างมาก และต้องเรียนพื้นฐานของทุกศาสตร์ของระบบภาษา ได้แก่ สัทศาสตร์ สรรวิทยา วลีวิภาค วากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ วัจนปฏิบัติศาสตร์ ดังนั้น

ผู้วิจัยมองว่า อาจารย์ผู้สอนควรสร้างแหล่งทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา ในแต่ละประเด็นที่สอน อีกทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสอบถามประเด็นที่ไม่เข้าใจในห้องเรียนแต่ละคาบเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาศาสตร์ได้

แหล่งการติดต่อสื่อสารนอกห้องเรียนที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างอาจารย์และนิสิตได้รวดเร็วที่สุดคือ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก จากการสังเกตการแสดงข้อความบนเว็บไซต์ เฟซบุ๊กของสาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า การสื่อสารระหว่างอาจารย์และนิสิต และนิสิตด้วยกันเอง ทำให้อาจารย์และนิสิตได้รับข้อมูล ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว การสร้างเพจรายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้นบนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก น่าจะเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถเข้าถึงผู้เรียนและสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว จากงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การใช้เว็บไซต์เฟซบุ๊กในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตและนิสิตด้วยกัน การทบทวนบทเรียน การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียน ทำให้นิสิตกล้าที่จะซักถามประเด็นที่ศึกษาเนื่องจากในห้องเรียนอาจมีข้อจำกัดบางประการ เช่น เวลา ความกลัวที่จะถามอาจารย์ในห้องเรียน เป็นต้น ดังเช่นงานของ Mazer et al., 2009 งานวิจัยของ Rambe, 2012 ที่ศึกษาว่าททกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์การสร้างปฏิสัมพันธ์ในข้อความบนเว็บไซต์เฟซบุ๊กเป็นการศึกษาโครงสร้างวาทกรรม และงานวิจัยของ Moore, 2010 ที่ศึกษาการใช้เฟซบุ๊กสื่อกลางการสื่อสารระหว่างอาจารย์และนิสิต และนิสิตด้วยกันเอง จากงานวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยมองว่าการใช้เฟซบุ๊กเป็นสื่อกลางระหว่างอาจารย์และนิสิตนอกห้องเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นถ้าใช้เว็บไซต์เฟซบุ๊กเป็นสื่อกลางระหว่างอาจารย์และนิสิตในรายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้น น่าจะทำให้อาจารย์สามารถตรวจสอบความเข้าใจของนิสิตว่ามีประเด็นใดบ้าง

ที่ไม่เข้าใจหรือต้องการให้อาจารย์อธิบายเพิ่มเติม นอกจากนี้ก็นิสิตสามารถสอบถาม ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทเรียนได้โดยการแสดงข้อความสถานะในเว็บไซต์เฟซบุ๊กได้
อย่างไรก็ตาม พื้นที่เฟซบุ๊กเป็นสื่อออนไลน์ประเภทหนึ่งที่ใช้สามารถใช้ภาษา ในการสื่อสาร การแสดงข้อความหรือความคิดเห็นอย่างไรก็ได้ ผู้วิจัยจึงสนใจว่า สถานภาพทางสังคมที่ต่างกันระหว่างอาจารย์กับนิสิต การสื่อสารกันในเว็บไซต์เฟซบุ๊ก มีรูปแบบการใช้ภาษาต่างกันหรือไม่ และการใช้ภาษาจะแสดงให้เห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์และนิสิตอย่างไร งานวิจัยนี้ศึกษารูปภาษาที่ปรากฏในเว็บไซต์เฟซบุ๊กในกลุ่ม รายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้น ซึ่งเป็นตัวแทนการสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนิสิต รวมถึงนิสิตด้วยกันเอง ดังนั้นข้อความดังกล่าวจะแสดงถึงหน้าที่ทางภาษาระดับความคิด (ideational function) และหน้าที่ระดับปฏิสัมพันธ์ (interpersonal function) ระหว่าง อาจารย์และนิสิต และหน้าที่ระดับตัวบท (textual function) ดังที่ Halliday, 1995 กล่าวว่า ภาษาคือปรากฏการณ์ทางสังคม เนื่องจากภาษาทำหน้าที่สะท้อนความคิด ความเชื่อของคนในสังคม ขณะเดียวกันการใช้ภาษาจะถูกสังคมควบคุมไปพร้อม ๆ กัน เช่น คนในสังคมจะเลือกใช้ภาษาตามบริบท สถานการณ์และผู้ที่สนทนาด้วย

1. การใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางหนึ่งในการเรียนการสอน

ในปัจจุบันการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (social networking sites) ได้รับความนิยมในหลายภาคส่วน รวมถึงในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะเว็บไซต์ เฟซบุ๊กที่เป็นช่องทางหนึ่งในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ดังที่ Imchamlong & Jongwilaiaksaem, 2013, p. 117) ได้กล่าวถึงจุดเด่นของการใช้ เว็บไซต์เฟซบุ๊กในสถาบันการศึกษาว่า เฟซบุ๊กเป็นเครือข่ายที่ขยายเพื่อนได้เป็นจำนวนมาก ทำให้การสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนได้สะดวกมากขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยที่

ผ่านมายังแสดงให้เห็นว่าการใช้สื่อเว็บไซต์เฟซบุ๊กสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอนได้มากขึ้น ดังเช่นงานของ Mazer et al., (2009) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดตนเองในเว็บไซต์เฟซบุ๊กของอาจารย์และความเชื่อมั่นในตัวอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ที่เปิดเผยตนเองผ่านเฟซบุ๊กสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนิสิต ทำให้นิสิตกล้าที่จะสื่อสารกับอาจารย์ในห้องเรียนมากกว่าอาจารย์ที่ไม่ค่อยเปิดเผยตนเองในเฟซบุ๊กงานวิจัยของมาเซอร์และคณะเป็นเพียงการสำรวจระดับการเปิดเผยตนเองของอาจารย์ โดยศึกษาระดับการเปิดเผยตนเองผ่านการแสดงตัวตนในเว็บไซต์เฟซบุ๊ก เช่น การลงรูปภาพ การแสดงข้อความต่างๆ เป็นต้น และเป็นเพียงการศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยตนเองในเว็บไซต์เฟซบุ๊กของอาจารย์และความเชื่อมั่นของนิสิตที่มีอาจารย์ ผู้วิจัยเห็นพ้องกับงานวิจัยดังกล่าวว่า การสื่อสารในเฟซบุ๊กระหว่างอาจารย์กับนิสิต เป็นการสร้างความคุ้นเคยรูปแบบหนึ่งซึ่งผลให้นิสิตกล้าที่จะเข้าถึงอาจารย์ หรือสนทนากับอาจารย์ทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัว และงานวิจัยของ Rambe, 2012 ที่ศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์การสร้างปฏิสัมพันธ์ในข้อความบนเว็บไซต์เฟซบุ๊กเป็นการศึกษาโครงสร้างวาทกรรมบนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ผลการศึกษาสະท้อนให้เห็นว่า การใช้เว็บไซต์เฟซบุ๊กเป็นสื่อกลางระหว่างอาจารย์กับนิสิตให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดขึ้น เพราะนิสิตบางคนไม่กล้าสอบถามเนื้อหาในห้องเรียน การสื่อสารในเฟซบุ๊กจึงทำให้นิสิตกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากขึ้น และทำให้การเรียนการสอนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า เว็บไซต์เฟซบุ๊กเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมใช้การแวดวงการศึกษา ที่ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนสะดวกมากขึ้น นอกจากนี้ประสิทธิภาพของการสื่อสารยังทำให้ผู้ใช้เว็บไซต์สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนได้อีกด้วย จากงานวิจัยที่ผ่านมาทำให้ผู้วิจัย

สังเกตความเคลื่อนไหว การใช้เฟซบุ๊กของนิสิตตนเอง และพบว่าเฟซบุ๊กน่าจะเป็นช่องทางที่รวดเร็วที่สุดในการสื่อสารกับผู้เรียน ผู้วิจัยเห็นว่า หากสร้างกลุ่มรายวิชาหนึ่งขึ้น อาจจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้เรียน งานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาว่า การสื่อสารระหว่างอาจารย์และนิสิตในเฟซบุ๊กมีรูปภาพอย่างไร และภาษาที่ใช้ของอาจารย์และนิสิตแสดงให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตอย่างไรบ้าง

การดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาษาที่ปรากฏในกลุ่มเว็บไซต์เฟซบุ๊กในรายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนได้สร้างกลุ่มรายวิชาดังกล่าวขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปภาพที่ปรากฏในการสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนิสิต และนิสิตด้วยกัน ช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่แรกที่มีการแสดงข้อความในถึงวันสุดท้ายที่มีการแสดงข้อความคือ วันที่ 15 พฤศจิกายน 2555 ถึง 30 มกราคม 2556 เป็นระยะเวลา 2 เดือน 15 วัน จำนวนนิสิตที่เข้ากลุ่มเฟซบุ๊กคือ ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 232 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์รูปภาพที่ปรากฏในกลุ่มเฟซบุ๊กโดยเก็บข้อมูลรูปภาพที่ปรากฏในกลุ่มเฟซบุ๊ก การวิเคราะห์รูปภาพแบ่งเป็น 2 ส่วนตามลักษณะการสื่อสารในเว็บไซต์เฟซบุ๊กคือ การแสดงข้อความ (posting) และการแสดงความคิดเห็น (comment) ก่อนการวิเคราะห์รูปภาพผู้วิจัยจำแนกข้อมูลที่แสดงโดยอาจารย์กับนิสิตเพื่อแสดงให้เห็นว่า อาจารย์และนิสิตใช้รูปภาพอย่างไรบ้าง

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวาทกรรมที่ปรากฏในกลุ่มเฟซบุ๊กในรายวิชา ภาษาศาสตร์เบื้องต้น จากการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2555 ถึง 30 มกราคม 2556 พบการแสดงข้อความ (posting) ทั้งหมด 84 ข้อความ แบ่งเป็น อาจารย์เป็นผู้แสดงข้อความจำนวน 63 ข้อความ และนิสิตเป็นผู้แสดงข้อความจำนวน 21 ข้อความ สำหรับจำนวนข้อความการแสดงความคิดเห็น (comment) ทั้งหมด 208 ข้อความ แบ่งเป็นความคิดเห็นของอาจารย์จำนวน 54 ข้อความ และข้อความแสดงความคิดเห็นของนิสิตจำนวน 154 ข้อความ อัตราส่วนร้อยละของการแสดงข้อความ และความคิดเห็น แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงอัตราส่วนร้อยละการแสดงข้อความและความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนิสิต

สถานะ	การแสดงข้อความ		การแสดงความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์	63	75	54	26
นิสิต	21	25	154	74
รวม	84	100	208	100

เมื่อจำแนกข้อความที่ปรากฏในกลุ่มรายวิชาวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้นโดยแบ่งเป็นการใช้ภาษาระหว่างอาจารย์และนิสิตแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์จากการใช้ภาษาในเว็บไซต์เฟซบุ๊ก โดยในการวิเคราะห์รูปภาพผู้วิจัยใช้กลวิธีการสื่อความหมายของข้อความ การวิเคราะห์วัจนกรรมในงานวิจัยนี้ใช้กรอบการวิเคราะห์วัจนกรรมของ Searle, 1979 และการวิเคราะห์

วจินลีลา กรอบการวิเคราะห์วจินลีลาของ Joos, 1961 และPrasitrathsint, 2003 ผลการวิเคราะห์รูปภาษามีดังต่อไปนี้

1. รูปภาษาที่ปรากฏในการแสดงข้อความ

1.1 หน้าที่ยังภาษาของข้อความที่อาจารย์และนิสิตใช้

1.1.1 หน้าที่ยังภาษาของข้อความที่อาจารย์ใช้

การวิเคราะห์หน้าที่ทางภาษาของข้อความที่อาจารย์ใช้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความหมายของตัวบทว่าใน 1 ข้อความสื่อความหมายในเรื่องใด จากการจำแนกหน้าที่ทางภาษาของข้อความที่อาจารย์ใช้ มีทั้งหมด 4 ประเด็นคือ การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับห้องเรียน การตั้งประเด็นสอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน และการโพสต์เอกสารที่ใช้ในการเรียน และประเด็นอื่น ๆ จำนวนและสัดส่วนของการจำแนกความหมายในรูปภาษาที่อาจารย์ใช้ในการแสดงข้อความแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนของการจำแนกหน้าที่ทางภาษาของข้อความที่อาจารย์ใช้

หน้าที่ทางภาษาของข้อความที่อาจารย์ใช้	จำนวน	ร้อยละ
การแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับห้องเรียน	12	19
การตั้งประเด็นเพื่อสอบถามความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน	27	43
การโพสต์เอกสาร การแบ่งปันข้อมูล	18	28.5
ประเด็นอื่น ๆ	6	9.5
รวม	63	100

จากตารางจะเห็นได้ว่า อาจารย์ตั้งประเด็นเพื่อสอบถามความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากที่สุดถึงร้อยละ 43 รองลงมาคือการโพสต์เอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอน

หรือการแบ่งปันข้อมูลร้อยละ 28.5 อันดับต่อมาคือการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับห้องเรียนร้อยละ 19 และลำดับสุดท้ายประเด็นอื่น ๆ ร้อยละ 9.5

1.1.2 หน้าที่ทางภาษาของข้อความที่นิสิตใช้

จากการจำแนกหน้าที่ทางภาษาของข้อความที่นิสิตใช้ทั้งหมด 3 ประเด็น คือ สอบถามเรื่องการส่งงาน แนวข้อสอบ สอบถามเรื่องเนื้อหาที่เรียน และเรื่องประเด็นอื่น ๆ จำนวนและสัดส่วนของการจำแนกความหมายในรูปภาพที่นิสิตใช้ในการแสดงข้อความแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนของการจำแนกหน้าที่ทางภาษาของข้อความที่นิสิตใช้

หน้าที่ทางภาษาของข้อความที่นิสิตใช้	จำนวน	ร้อยละ
การสอบถามเรื่องการส่งงาน ข้อสอบ	13	61
การสอบถามเนื้อหาที่เรียน	4	19.05
ประเด็นอื่น ๆ	4	19.05
รวม	21	100

จากตารางจะเห็นได้ว่านิสิตสอบถามเรื่องการส่งงาน ข้อสอบมากที่สุดถึงร้อยละ 61 ขณะที่การสอบถามเนื้อหาที่เรียนกับประเด็นอื่น ๆ มีสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 19.05

จากการจำแนกหน้าที่ทางภาษาของข้อความที่อาจารย์และนิสิตใช้จะเห็นว่าข้อความที่ปรากฏในกลุ่มเฟซบุ๊กภาษาศาสตร์เบื้องต้นนั้น อาจารย์เป็นผู้แสดงข้อความมากที่สุด และเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสอบถามความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนต่างกับนิสิตที่มักจะแสดงข้อความสอบถามเรื่องห้องเรียน และแนวข้อสอบมากกว่าการสอบถามเรื่องเนื้อหาที่เรียน จากการสังเกตข้อมูลพบว่าในประเด็นที่อาจารย์ตั้งข้อความ

ไว้เพื่อให้สิตมาได้ตอบเกี่ยวกับเรื่องเรียน การแสดงความคิดเห็นยังคงปรากฏน้อยกว่า การแสดงข้อความในประเด็นอื่น ๆ สิ่งที่พบคือ การกดขึ้นชอบ (likes) ในข้อความนั้น ๆ

1.2 วจนกรรมที่อาจารย์และนิสิตใช้ในการแสดงข้อความ

การวิเคราะห์รูปภาพที่อาจารย์และนิสิตใช้ในการแสดงข้อความนั้น ในงานวิจัยนี้ใช้กรอบการวิเคราะห์วจนกรรมของเซอร์ล (1979) ซึ่งแบ่งวจนกรรมเป็น 5 ประเภทด้วยกันคือ วจนกรรมบอกกล่าว (assertive) วจนกรรมชี้แนะ (directives) วจนกรรมผูกมัด (commissive) วจนกรรมแสดงความรู้สึก (expressive) และวจนกรรมแถลงการณ์ (declarative) มีรายละเอียดดังนี้

วจนกรรมบอกกล่าว (assertive) เป็นถ้อยคำที่ผู้พูดต้องการบอกเล่าเรื่องราวให้ผู้ฟังรับรู้ เช่น การกล่าว การยืนยัน การสรุป วจนกรรมชี้แนะ (directives) เป็นถ้อยคำที่ผู้พูดกล่าวขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ผู้ฟัง เช่น การออกคำสั่ง การขอร้อง การเสนอแนะ การแนะนำ วจนกรรมผูกมัด (commissive) เป็นถ้อยคำที่ผู้พูดกล่าวขึ้นเพื่อกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้กับผู้ฟังในอนาคต เช่น การสัญญา การสาบาน การปลอมโยน เป็นต้น วจนกรรมแสดงความรู้สึก (expressive) เป็นถ้อยคำที่แสดงความรู้สึก ทศนคติของผู้พูดที่มีต่อผู้ฟัง เช่นการทักทาย การขอบคุณ การขอโทษ การเตือน เป็นต้น และ วจนกรรมแถลงการณ์ (declarative) เป็นถ้อยคำที่ผู้พูดกล่าวขึ้นเพื่อกระทำการบางอย่าง ส่งผลให้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเปลี่ยนไป เช่น การแต่งตั้ง การเสนอชื่อ การตัดสินจำคุก เป็นต้น

ในการวิเคราะห์วจนกรรมแสดงข้อความ (posting) ในกลุ่มรายวิชา ภาษาศาสตร์ในเว็บไซต์เฟซบุ๊กในแง่ของรูปภาพที่ปรากฏ ระหว่างอาจารย์กับนิสิตใน รายวิชาภาษาศาสตร์ พบวจนกรรมแสดงข้อความที่สามารถจัดกลุ่มตามแนวคิดของ เซอร์ลได้คือ วจนกรรมบอกกล่าว (assertive) วจนกรรมชี้แนะ (directive) วจนกรรม

ผูกมัด (commissive) วจนกรรมแสดงความรู้สึก (expressive) และอีกวจนกรรมหนึ่ง ที่พบคือ วจนกรรมถาม

เมื่อจำแนกจำนวนวจนกรรมที่ปรากฏในการแสดงข้อความในกลุ่มเฟซบุ๊ก รายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้น พบว่าอาจารย์ใช้วจนกรรมในการแสดงข้อความจำนวน 5 รูปแบบ ได้แก่ วจนกรรมบอกกล่าว วจนกรรมถาม วจนกรรมแสดงความรู้สึก วจนกรรมผูกมัด และวจนกรรมชี้แนะ ในขณะที่นิสิตแสดงวจนกรรมในการแสดงข้อความเพียง 3 รูปแบบคือ วจนกรรมบอกกล่าว วจนกรรมถาม และวจนกรรมแสดงความรู้สึก จำนวนและสัดส่วนร้อยละแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 ตารางแสดงจำนวน อัตราส่วนร้อยละ ของวจนกรรมที่ปรากฏในการแสดงข้อความระหว่างอาจารย์และนิสิต

วจนกรรม	อาจารย์		นิสิต		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วจนกรรมบอกกล่าว	24	38.04	2	9.52	26	30.95
วจนกรรมถาม	19	30	12	57.15	31	36.9
วจนกรรมแสดงความรู้สึก	1	1.8	7	33.33	8	9.53
วจนกรรมผูกมัด	3	4.76	-	-	3	3.57
วจนกรรมชี้แนะ	16	25.4	-	-	16	19.05
รวม	63	100	21	100	84	100

จากตารางจะเห็นว่า เมื่อจำแนกจำนวนวจนกรรมที่ปรากฏในการแสดงข้อความในกลุ่มเฟซบุ๊ก รายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้น พบว่าวจนกรรมที่พบในการแสดงข้อความของอาจารย์ใน 3 อันดับแรกคือ คือวจนกรรมการบอกกล่าว มีสัดส่วนร้อยละ

38.04 อันดับที่สองคือ วจนกรรมถาม อัตราส่วนร้อยละ 30 และวจนกรรมชี้้นำ อัตราส่วนร้อยละ 25.4 ส่วนการแสดงข้อความของนิสิต วจนกรรมที่พบมากที่สุดคือ วจนกรรมถามอัตราส่วนร้อยละ 57.15 อันดับที่สองคือ วจนกรรมความรู้สึก อัตราส่วนร้อยละ 33.33 และวจนกรรมบอกกล่าวอัตราส่วนร้อยละ 9.52 ตามลำดับ

1) วจนกรรมบอกกล่าว จากข้อมูลวจนกรรมที่ปรากฏในกลุ่มเฟซบุ๊กรายวิชา ภาษาศาสตร์เบื้องต้น การใช้ภาษาของอาจารย์เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแจ้งรายละเอียดให้ทราบในเรื่องของการเรียนเช่น ห้องเรียน ห้องสอบ การแจ้งงดการเรียนการสอน รวมไปถึงเนื้อหาบางส่วนที่อาจารย์ต้องการย้ำนิสิต ตัวอย่างการแสดงข้อความของอาจารย์เช่น “พุงนี้้งงดการเรียนการสอนนะคะ” ส่วนการใช้ภาษาของนิสิตก็เช่นเดียวกันเป็นการแจ้งให้อาจารย์ทราบเรื่องการสอนงาน เช่น “อาจารย์คะ หนูส่งงานให้แล้ววางอยู่บนโต๊ะ ชื่อ สมฤทัย ศรีผา” เป็นต้น

2) วจนกรรมถาม เป็นวจนกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่ไม่ได้ปรากฏในรอบของ วจนกรรมของ Searle (1979) แต่เป็นวจนกรรมที่ปรากฏมากในลำดับต้น ๆ ของการใช้วจนกรรมและเป็นการใช้ภาษาแบบวจนกรรมตรงที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้รับสารตอบ ตัวอย่างของการแสดงข้อความของอาจารย์เช่น “มีใครสงสัยการวิเคราะห์หน่วยเสียงกับหน่วยเสียงย่อยอีกป่าว” “ใครมีประเด็นของ tree diagram ที่ยังสงสัยมั้ยคะ” ตัวอย่างการแสดงข้อความของนิสิตเช่น “อาจารย์คะ ถ้าจะเขียนบอก AdjP/AdvP ต้องเขียนเป็นตัวใหญ่ทั้งหมดใช่มั้ยคะ หนูละเอียด” และ “จารย์ครับ that/who มันอยู่ในแบบเดียวกันช่วยป่าวครับบบ” เป็นต้น

3) วจนกรรมแสดงความรู้สึก วจนกรรมในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะพบในการใช้ภาษาของนิสิตที่กล่าวถึงความรู้สึก ทศนคติของตนเองในการสอบ หรือผลสอบ เช่น “เจ็บกับข้อสอบ ขอสามคำกับข้อสอบวันนี้” “ขอบคุณอาจารย์นะคะที่ทำเนื่อหายาก

มาทำให้หนูเข้าใจ จารมีความอดทนมากค่ะ รักครูออฟมากกก ” สำหรับการใช้ภาษาของอาจารย์ วัจนกรรมแสดงความรู้สึกปรากฏเพียงครั้งเดียว คือ “เรียนแบบนี้สนุกดีเน้อ” เป็นการแสดงข้อความหลังจากมอบหมายงานในกลุ่มเฟซบุ๊กให้ชนิด

4) วัจนกรรมผูกมัด เป็นการใช้ภาษาเพื่อแสดงวัจนกรรมสัญญา เป็นการใช้ภาษาของอาจารย์เท่านั้น ตัวอย่างเช่น “พรุ่งนี้จะไปให้กำลังใจนะ ขอประชุมก่อน” “section พรุ่งนี้มีเวลาชั่วโมงเดียว เราฝึกเขียนแผนภูมิกันน้อ จารย์จะรีบไปนะคะ” เป็นต้น

5) วัจนกรรมชี้แนะ เป็นการใช้ภาษาเพื่อให้ผู้รับสารกระทำในสิ่งที่ผู้ส่งสารได้กล่าวขึ้น วัจนกรรมที่พบเป็น วัจนกรรมการขู่ ที่ปรากฏเฉพาะการแสดงข้อความของอาจารย์ เช่น “ประเมินการสอนให้ด้วย ไม่งั้นคะแนนไม่ออก” เป็นต้น

1.3 วัจนลีลา

การวิเคราะห์วัจนลีลาในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบการวิเคราะห์วัจนลีลาของ Joos, 1961 และ Prasitratthasint, 2003 ตามแนวคิดที่ว่า มนุษย์ในสังคมเลือกใช้ภาษาแปรไปตามปัจจัยสังคมและสถานการณ์ และบุคคลที่สนทนาด้วย สิ่งที่น่าสนใจคือความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ ตามสถานะทางสังคมอาจารย์มีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่านิสิตดังนั้นการใช้ภาษาของอาจารย์และนิสิตน่าจะต่างกัน แต่เนื่องด้วยรูปแบบการสื่อสารของการใช้ภาษาในเว็บไซต์เฟซบุ๊กผู้ใช้ภาษาสามารถใช้ภาษาได้อย่างอิสระไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้คำ รูปแบบการเขียน ผู้วิจัยจึงสนใจว่า การเลือกใช้คำในเฟซบุ๊กระหว่างอาจารย์กับนิสิตใช้คำที่แปรไปตามสถานภาพทางสังคมหรือไม่เมื่อสื่อสารผ่านเว็บไซต์เฟซบุ๊ก จากการวิเคราะห์วัจนลีลาในการใช้ภาษาของอาจารย์และนิสิตในกลุ่มเฟซบุ๊กรายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้น พบรูปภาษาที่น่าสนใจ ได้แก่ การเลือกใช้คำอ้างถึงบุคคล การเลือกใช้คำลงท้าย และการใช้คำอุทาน มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 การใช้คำอ้างถึงบุคคล

การใช้คำอ้างถึงบุคคลระหว่างอาจารย์กับนิสิต จากข้อมูลพบว่าเป็นการเลือกใช้คำกลุ่มคำที่มีทั้งวัจนลีลาหรือ (consultative style) กับวัจนลีลาแบบกันเอง (casual style) กล่าวคือ การใช้อ้างถึงระหว่างอาจารย์กับนิสิต อาจารย์เลือกใช้คำแทนตนเอง และผู้ที่กล่าวถึงโดยใช้คำแสดงบทบาทหน้าที่ คือ “อาจารย์” และเรียกผู้ที่กล่าวถึงว่า “นิสิต” ทุกครั้ง ในขณะที่นิสิตการกล่าวถึงอาจารย์นั้นมีทั้งการเรียกเฉพาะคำว่า “อาจารย์” “จารย์” “จาร” และมีการใช้คำลงท้าย เช่น “จารคะ” “จารครับ” เป็นต้น ประเด็นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าการใช้ภาษาในเว็บไซต์เฟซบุ๊ก สามารถเลือกใช้ภาษาได้อย่างอิสระ แต่เมื่ออยู่ในบริบทหรือกลุ่มที่มีอาจารย์หรือบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า ผู้ใช้ภาษาระมัดระวังการใช้ภาษามากกว่าการใช้ภาษาในเพจส่วนตัว ตัวอย่างการใช้คำอ้างถึงของอาจารย์ เช่น “นิสิตคะ ตอนนี้องค์เรียนมีอาจารย์ท่านอื่นจอนะคะ” “อาจารย์ติดประชุมศุกร์นี้ งดการเรียนการสอนนะคะ” ตัวอย่างการใช้คำอ้างถึงของนิสิตที่กล่าวถึงอาจารย์ เช่น “จารตกลงวันศุกร์เรียนปาวคะ” “อาจารย์คะ หนูส่งงานแล้ววางบนโต๊ะชื่อ สมฤทัย ศรีผาคะ” “จาร ผมทำแบบฝึกหัดข้อ 3 ไม่ได้ มันแยกกิ่งยยะ งงผิด ๆ”

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนิสิตนั้นยังใช้ภาษาที่แปรไปตามสถานภาพทางสังคมระหว่างคู่สนทนาอยู่ แต่เนื่องด้วยปัจจัยของการสื่อสารบนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก การพิมพ์ข้อความ เพื่อความรวดเร็วหรือการสะกดคำที่ไม่ถูกต้องแบบตั้งใจ เช่นคำว่า “จาร” มาจากคำว่า “อาจารย์” เป็นต้น ทำให้การสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนิสิตไม่ได้มีเพียงวัจนลีลาแบบหาหรือเท่านั้นแต่ยังมีรูปแบบการเขียนที่ต่างจากการสะกดคำตามมาตรฐานที่สอดคล้องกับวัจนลีลาแบบกันเอง

ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า ลักษณะส่วนตัวหรือความเป็นตัวตนของอาจารย์ที่ให้ความสนิทสนมกันเองกับนิสิตเพื่อต้องการลดระยะห่างทางสังคมระหว่างอาจารย์กับนิสิต

1.3.2 คำลงท้าย

คำลงท้าย หมายถึงคำที่ปรากฏท้ายคำ หรือวลีที่ไม่ใช่ประโยคคำถาม แต่เป็นการบอกเล่า เช่น “ค่ะ” “ครับ” ผลการวิเคราะห์คำลงท้ายที่ปรากฏในการสื่อสารระหว่างอาจารย์และนิสิตในกลุ่มเฟซบุ๊ก พบว่ารูปแบบวัจนลีลาหรือ (consultative style) คือ ลักษณะการเขียนของอาจารย์ส่วนใหญ่ยังคงระมัดระวังเรื่องของการเขียนตามหลักไวยากรณ์อยู่ ตัวอย่างเช่น “ใครสงสัยการหาหน่วยเสียง หน่วยเสียงย่อยไหมคะ” “นิสิตที่จะเข้ามาดูคะแนน แจ้งชื่อและ section ไว้ นะคะ ตอนบ่ายสามารถเข้ามาดูได้ค่ะ” ในขณะที่ลักษณะการเขียนของนิสิตพบวัจนลีลาแบบกันเอง (casual style) และวัจนลีลาแบบสนิทสนม (intimate style) กล่าวคือ คำลงท้ายตามวัจนลีลาแบบกันเอง คำลงท้ายบางคำมีการเปลี่ยนแปลงวรรณยุกต์ เสียงสระ การเขียนแบบไม่ระมัดระวังหรือเขียนไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ตัวอย่างเช่น “อาจารย์ครับ that/who ที่แปลว่า สิ่งซึ่งหรือผู้ซึ่งมันอยู่ในแบบเดียวกันปะคับ” “จารช่วยอธิบาย she rode a donkey at the seaside หนอย งงอะ” นอกจากนี้ยังพบคำลงท้ายตามภาษาถิ่นซึ่งเป็นรูปแบบการใช้วัจนลีลาแบบสนิทสนม (intimate style) ตัวอย่างเช่น “จาร กลับบ้านละเด้อจ้าวววว สวัสดิจ้าววว”

1.3.3 คำอุทาน

คำอุทานเป็นคำที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้พูด จากข้อมูลพบการใช้คำอุทานของนิสิตที่เข้ามาแสดงความความคิดเห็นของตนเองหลังจากทำข้อสอบ ตัวอย่างเช่น

- (Post: อาจารย์) : ทำข้อสอบกันได้ไหมคะ
- (Comment: นิสิต) : บุญมีแต่กรรมบัง 55+
- (Comment: นิสิต) : ข้อสามตายहांแล้ว 555
- (Comment: นิสิต) : ว้ากกกกก ทำไม่ได้คับ - -“
- (Comment: นิสิต) : ถึงกับเงิบ ยาพาราก่อนนอนไปแล้วครับจา
- (Comment: นิสิต) : ไม่ได้มีนัธรรมดานะคะอาจารย์ แต่มีนมว้ากกก
กกกกกกกกกกกก >><<

การแสดงความรู้สึกของนิสิต จากข้อมูลพบคำว่า “ตายहांแล้ว” นอกจากนี้ยังพบรูปแบบการเขียน เช่น การเขียนเสียงหัวเราะ “55” “55+” การเขียนเพื่อเน้นความรู้สึก เช่น “: ว้ากกกกก” “มีนมว้ากกกกกกกกก” เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์หัวข้อสนิลาระหว่างการใช้ภาษาของอาจารย์และนิสิตในกลุ่มเฟซบุ๊กรายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบภาษาที่ใช้ระหว่างอาจารย์กับนิสิตยังคงคำนึงถึงสถานภาพทางสังคมของคู่สื่อสารอยู่ ถึงแม้ว่าปัจจัยของการสื่อสารในพื้นที่เฟซบุ๊กผู้ใช้สามารถใช้ภาษาได้อย่างอิสระ จากข้อมูลที่พบคือ ในบางครั้งที่อาจารย์และนิสิตใช้รูปแบบการเขียนที่ต่างจากการสะกดคำตามมาตรฐาน เป็นต้น

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์รูปแบบภาษาที่ใช้ระหว่างอาจารย์และนิสิตในกลุ่มรายวิชาภาษาศาสตร์บนเว็บไซต์เฟซบุ๊ก โดยเปรียบเทียบรูปแบบภาษาที่ปรากฏระหว่างอาจารย์และนิสิตว่ามีการใช้ภาษาอย่างไรบ้าง และภาษาที่ใช้ของอาจารย์และนิสิตแสดงให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตอย่างไรบ้าง การวิเคราะห์รูปแบบภาษาในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การวิเคราะห์ความหมายระดับข้อความ

การวิเคราะห์วิจารณ์ และการวิเคราะห์วิจารณ์ลีลา ข้อจำกัดของการวิเคราะห์ข้อมูล ในงานวิจัยนี้คือ รูปภาพที่ปรากฏในการสื่อสารระหว่างอาจารย์และนิสิตในกลุ่ม เฟซบุ๊ก กล่าวคือ อาจารย์ผู้สอนได้สร้างกลุ่มเฟซบุ๊ก รายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้นตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน 2555 ซึ่งเป็นการเปิดภาคเรียนวันแรก จากการสร้างกลุ่มมาได้หนึ่ง สัปดาห์พบว่าไม่มีการเคลื่อนไหวใดๆ ในกลุ่มเลย อาจารย์ผู้สอนจึงเป็นผู้สร้างข้อความ ในประเด็นต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้นิสิตเข้ามาโต้ตอบหรือซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหา ทางภาษาศาสตร์ จากผลการวิเคราะห์ความหมายของข้อความจะเห็นว่า อาจารย์แสดง ข้อความที่เกี่ยวกับความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน รูปวิจารณ์ที่ปรากฏ ใช้วิจารณ์ถก การบอกกล่าว รวมถึงวิจารณ์การขึ้นนำ แต่ปฏิกริยาโต้ตอบของนิสิตในการแสดงความคิดเห็นหรือสอบถามเกี่ยวกับเรื่องเนื้อหาที่เรียนค่อนข้างน้อย นิสิตส่วนใหญ่แสดงการ รับรู้ข้อความด้วยการกดขึ้นชอบ (likes) มากกว่าจะแสดงความคิดเห็น ในประเด็น ดังกล่าว ผู้วิจัยมองว่า นิสิตยังไม่กล้าที่จะซักถามประเด็นที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน จะสังเกตจากสัดส่วนในการสอบถามเรื่องเนื้อหาที่เรียนมีเพียงร้อยละ 19.05 ในขณะที่ ความหมายของข้อความที่นิสิตแสดงมากที่สุดคือ การสอบถามเรื่องการสอบหรือ ข้อสอบมากถึงร้อยละ 61 แสดงให้เห็นถึงความกังวลเรื่องการสอบ การเขียนข้อสอบ เกณฑ์การให้คะแนนมากกว่าเนื้อหาในรายวิชา ผู้วิจัยจึงสอบถามนิสิตในห้องเรียนแต่ละ ห้อง นิสิตให้ความเห็นว่า อยากให้อาจารย์อธิบายในห้องเรียนมากกว่าเขียนอธิบาย ในเฟซบุ๊ก หรือต้องการปรึกษาอาจารย์เป็นการส่วนตัวมากกว่า ประเด็นดังกล่าวไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rambe, 2012 ที่กล่าวไว้ว่า เฟซบุ๊ก ถือเป็นช่องทางหนึ่ง ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือกล้าที่จะถามประเด็นต่าง ๆ ที่สงสัยในห้องเรียน และไม่กล้าที่จะถาม ซึ่งต่างจากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ที่ไม่ค่อยกล้าที่จะถามประเด็น เนื้อหาที่เรียนในกลุ่มเฟซบุ๊ก อาจเป็นไปได้ว่า ผู้เรียนมองว่า การใช้พื้นที่ในเฟซบุ๊ก

เป็นการสื่อสารเพื่อความเพลิดเพลิน หรือใช้ติดต่อสื่อสารในประเด็นอื่น ๆ มากกว่า เรื่องเนื้อหาวิชาเรียน หรืออาจารย์ผู้สอนเองขาดการเสริมแรงกระตุ้นในการทบทวน บทเรียนในรูปแบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากแบบฝึกหัดในห้องเรียน

สำหรับผลการวิเคราะห์ห้วงจลีลา ผู้วิจัยวิเคราะห์การเลือกใช้คำ ได้แก่ ใช้คำอ้างถึงบุคคล คำลงท้าย และคำอุทาน เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบภาษาระหว่างอาจารย์และนิสิต ผลวิจัยพบว่า อาจารย์ใช้คำอ้างถึง และคำลงท้ายในรูปแบบห้วงจลีลาแบบหรือกับห้วงจลีลาแบบเป็นกันเอง ขณะที่การใช้คำอ้างถึงบุคคลของนิสิตส่วนใหญ่ใช้รูปแบบห้วงจลีลาแบบกันเองในลักษณะการเขียนที่ต่างจากการสะกดคำตามมาตรฐาน นอกจากนี้การใช้คำอ้างถึงของนิสิตไม่พบการใช้คำอ้างถึงในรูปแบบห้วงจลีลาแบบสนิม เช่น การใช้สรรพนาม “กู” “มึง” ในการอ้างถึงตนเองและเพื่อนในกลุ่มเฟซบุ๊ก รายวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้นเลย ต่างจากการสนทนาในชีวิตประจำวัน หรือการใช้ภาษาในเฟซบุ๊กที่เป็นพื้นที่ส่วนตัวของนิสิตจะมีการใช้คำสรรพนามดังกล่าว ผลการวิเคราะห์ห้วงจลีลาชี้ให้เห็นว่า เมื่ออาจารย์และนิสิตสื่อสารภายใต้พื้นที่เฟซบุ๊กกลุ่มยังคำนึงถึงสถานภาพทางสังคมระหว่างอาจารย์กับนิสิตอยู่ ถึงแม้ว่ารูปแบบการเขียนคำหรือตัวสะกดในบางครั้งที่ต่างจากการสะกดคำตามมาตรฐาน รูปแบบการเขียนลักษณะดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ในพื้นที่เฟซบุ๊ก

จากประเด็นการวิเคราะห์รูปภาษาระหว่างอาจารย์และนิสิตในกลุ่มรายวิชา ภาษาศาสตร์เบื้องต้น แสดงให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตในด้านการเรียนการสอนว่า กลุ่มเฟซบุ๊กไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียน หรือการทบทวนเนื้อหา ซักถามข้อสงสัยจากในห้องเรียนได้ เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตค่อนข้างใกล้ชิด นิสิตจึงชอบที่จะซักถามข้อสงสัยในห้องเรียนหรือเป็นการส่วนตัวมากกว่าการแสดงความคิดเห็นในเฟซบุ๊ก แต่การใช้เฟซบุ๊ก สามารถเป็นสื่อ

ทางหนึ่งที่สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนิสิตได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็น การแจ้งข้อมูลข่าวสาร การแบ่งปันรูปภาพหรือโพสต์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ เรียน ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Moore, 2010 ที่พบว่าการใช้เฟซบุ๊กทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสารภายในมหาวิทยาลัยได้รวดเร็วขึ้น

References

- Imchamlong, A., & Jongwilaikasaem, W. (2013). The use of Facebook as a media channel for studying the communication arts. *Dhurakij Pundit Communication Arts Journal*, 117-122.
- Halliday, M. A. K. (1995). *An introduction to functional grammar*. London: Edward Arnold.
- Joos, M. (1961). *The five clocks: A linguistic excursion into the five styles of English usage*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Mazer, P. J, Murphy, E.R and Simonds, C.J. 2007. I'll See You On "facebook": Effects of Computer-Mediated Teacher Self-Disclosure on Student Motivation, Affective Learning, and Classroom Climate. *Communication Education.*, 56(1), 1-17.
- Prasitathsint, A. (2003). Thaksin's styles: The impressed rhetoric. In Prasitathsint, A. & Pinthong, C. (Eds.), *Learn language, learn politics*. Bangkok: Kho Khid Duay Khon Publication. [In Thai]

- Prasitrathsint, A. (2002). *Language in Thai society: Diversity, change and development*. (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
[In Thai]
- Rambe, P. (2012). Critical discourse analysis of collaborative engagement in Facebook posting. *Australasian Journal of Educational Technology*, 28(2), 295-3.
- Searle, J. R. (1979). *Speech acts*. Cambridge: Cambridge University Press.